

Рим аянды орнықтырады — тоғызыншы нөмір

Негіздерден бас тарту: «Күнделікті» жөніндегі дау және Адвентистік пайғамбарлықтағы ақиқатты теріске шығарудың салдары

Jeff Pippenger

2024-08-21

Қазіргі кезде біз Адвентизм тарихының аясында Римнің әртүрлі нышандарына қатысты орын алған даулардың пайғамбарлық желісін қарастырып жатырмыз. Қазіргі кезде біз Даниял кітабындағы «күнделікті» мәселесін қарастырып жатырмыз. Бұл дау Адвентизмнің іргетастарын теріске шығаруды, Пайғамбарлық Рухының билігін теріске шығаруды және Құдай тандаған хабаршыны теріске шығаруды білдіреді. Миллердің еңбегін теріске шығару, сондай-ақ, 1798 жылы Даниял кітабының мөрі ашылған кезде білімнің артуынан туған хабарды түсінуге Миллерді жетелеген көктегі періштелердің Миллерге берген тәлімін теріске шығаруды да білдіреді.

2 Салоникалықтардағы папалық биліктің ашылуына кедергі жасаған күшті (пұтқа табынушы Римді) айқындайтын ақиқатты қабылдамайтындар ақиқатты сүймейтіндерін көрсетеді; әрі ақиқатқа деген сүйіспеншілікті қабылдамағандары үшін олар өтірікті қабылдайды. Ал сол өтірік өз кезегінде олардың үстіне күшті адасуды әкеледі. Өтірік — себеп, ал олардың қабылдайтын күшті адасуы — салдар. Ақиқатқа деген сүйіспеншіліктің жоқтығы — олардың түрткісі. Өтірік абсолютті ақиқатқа сенетіндерге қарама-қарсы, Киелі кітап ілімін плюралистік тұрғыдан қабылдау таңдауын білдіреді. Сондықтан Ишаның Пауыл айтқан күшті адасуды бейнелеуі жай ғана бір адасу емес, адасулар ретінде берілген. Екінші топ — ақиқатты сүйетіндер, абсолютті ақиқат қағидасын қабылдайтындар, әрі Ишай оларды Құдай Сөзі алдында дірілдейтіндер ретінде сипаттайды.

Жаратқан Ие былай дейді: Көк — Менің тағым, ал жер — аяқ қояр тұғырым; Маған арнап салатын үй қайда? Тынығатын орным қайда? Өйткені осының бәрін Менің қолым жаратты, осылардың бәрі де солай пайда болды, — дейді Жаратқан Ие. Бірақ Мен мынаған назар саламын: кішіпейіл, рухы қайғыдан езілген және Менің сөзімнен қалтырап тұратын адамға. Өгіз сойған адам кісі өлтіргендей; тоқтыны құрбандыққа шалған адам иттің мойнын шапқандай; тарту ұсынған адам доңыздың қанын ұсынғандай; ладан жаққан адам пұтқа бата бергендей. Иә, олар өз жолдарын таңдады, әрі олардың жаны өздерінің жиіркенішті істерінен ләззат табады. Мен де олардың адасуларын таңдаймын және бастарына өздері қорқатын нәрселерді түсіремін; өйткені Мен шақырғанда, ешкім жауап бермеді; Мен сөйлегенде, олар тыңдамады; қайта, олар Менің көз алдымда зұлымдық істеді және Маған ұнамайтынды таңдады. Жаратқан Иенің сөзіне қалтырайтындар, Оның сөзін тыңдаңдар: сендерді Менің атым үшін жек көрген, қуып шыққан бауырларың: «Жаратқан Ие ұлықталсын», — деді; бірақ Ол сендердің қуаныштарың үшін көрінеді, ал олар ұятқа қалады. Ишай 66:1–5.

Құдайдың Сөзінен дірілдейтіндер — ақырғы күндерде ту ретінде бейнеленетін Израилдің аластатылғандары.

Ол халықтар үшін бір байрақ көтеріп, Израилдің қуылғандарын жинайды да, Яһуданың бытырап кеткендерін жердің төрт бұрышынан қосады. Ишая 11:12.

Құдай бүлінген құрбандықтарды ұсынып жүрген топ өздері салдық деп мәлімдейтін үйді жасағанның Өзі екенін білдіреді. Олар «бұлар — Жаратқан Иенің ғибадатханасы» деп жар салғанда, дәл сол үйге сенеді.

Жаратқан Иенің үйінің қақпасына барып тұр да, сол жерде мына сөзді жариялап, былай де: Уа, осы қақпалардан Жаратқан Иеге құлшылық ету үшін кіретін бүкіл Яһуда халқы, Жаратқан Иенің сөзін тыңдаңдар. Әскербасы Жаратқан Ие, Израилдің Құдайы, мынаны айтады: жолдарың мен істеріңді түзетіндер, сонда Мен сендерді осы жерде қоныстандырамын. Өтірік сөздерге сенбеңдер, былай деп айтпаңдар: «Жаратқан Иенің ғибадатханасы, Жаратқан Иенің ғибадатханасы, Жаратқан Иенің ғибадатханасы — міне, осылар». Еремия 7:2–4.

Өтірік сөздерге «сенетіндер» — өтірікке нанатындар. Жаратқан Ие салған үй Өзінің Өзі қалаған іргетасының үстіне тұрғызылды. Құдай шақырғанда жауап беруден бас тартқан топ өз жолдарын таңдап, жиіркенішті істерден ләззат алды. Еремия ішінде жүруге бір ғана жол бар екенін айтқан кезде, олар «жолдарды» да, «жиіркенішті істерді» де көпше түрде таңдады.

Жаратқан Ие былай дейді: Жолдардың бойына тұрып, қараңдар, ежелгі соқпақтарды сұрандар: жақсы жол қайда екенін біліп, сонымен жүріңдер, сонда жандарыңа тыныштық табасыңдар. Бірақ олар: «Онымен жүрмейміз», — деді. Сондай-ақ Мен сендердің үстіңе күзетшілер қойып: «Кернейдің даусына құлақ салыңдар», — дедім. Бірақ олар: «Құлақ салмаймыз», — деді. Сондықтан тыңдаңдар, ей, халықтар, және біл, ей, қауым, олардың арасында не бар екенін. Тыңда, ей, жер: міне, Мен осы халықтың басына жамандық түсіремін, бұл — олардың ойларының жемісі, өйткені олар Менің сөздеріме де, Менің заңыма да құлақ аспады, қайта оны теріске шығарды. Шебадан Маған хош иісті заттың, ал алыс елден тәтті қамыстың келуінен не пайда? Сендердің өртелетін құрбандықтарың Маған ұнамды емес, әрі құрбандықтарың да Маған жағымды емес. Еремия 6:16–20.

Он бесінші тарауда Еремия құлақтары бола тұра құлақ аспаған зұлым қауымды «мысқылдаушылар жамағаты» деп атайды. Бұл қауымға бірінші және екінші періштелер хабарларының тарихында да, сондай-ақ үшінші періштенің тарихында да «күзетші» берілді, бірақ олар көне соқпақтар болып табылатын игі жолмен жүруден бас тартты. Оның орнына олар «жолдармен» жүрді. Осы себептен Ишая Құдайдың көптеген адасуларды таңдайтынын көрсетеді, өйткені олар көне соқпақтардың дара жолының орнына жалған жолдардың көптүрлілігін таңдады. Ишаяның куәлігіне сай, мысқылдаушылар жамағатының ғибадаты Жаратқан Ие тарапынан қабылданбайды. Уайт қарындас Ишая айтқан адасулардың көптүрлілігін Пауылдың күшті адасуымен тікелей байланыстырады және оны іргетастық шындықтарды, яғни Жаратқан Ие Өз үйін соның үстіне салған әрі салып жатқан іргетасты

қабылдамау контексінде орналастырады.

«Барлығының жүректерін оқитын, сыртқы көріністің ар жағындағыны көретін Құдай зор нұрға ие болғандар туралы былай дейді: “Олар өздерінің адамгершілік және рухани жағдайына бола қасірет шегіп, таңданбайды”. Иә, олар өз жолдарын өздері таңдады, және олардың жаны өз жиіркеніштерінен ләззат табады. “Мен де олардың адасуларын таңдаймын, және олардың қорқатындарын бастарына түсіремін; өйткені Мен шақырғанда, ешкім жауап бермеді; Мен сөйлегенде, олар тыңдамады; бірақ олар Менің көз алдымда зұлымдық істеді, әрі Маған ұнамағанды таңдады”. “Құдай оларға өтірікке сенулері үшін күшті адасуды жібереді”, өйткені “құтқарылулары үшін шындыққа деген сүйіспеншілікті қабылдамады”, “қайта әділетсіздіктен ләззат алды”. Ишая 66:3, 4; 2 Салониқалықтарға 2:11, 10, 12.»

«Көктегі Ұстаз былай деп сұрады: “Ақыл-ойды сендердің дұрыс іргетастың үстіне құрып жатқандарың және Құдай сендердің істеріңді қабылдайды деген жалған сенімнен де күшті қандай адасу арбай алады, ал шын мәнінде сендер көп нәрсені дүниелік саясатқа сай атқарып, Ехобаға қарсы күнә жасап жүрген болсаңдар? О, бұл — бір кезде ақиқатты білген адамдар құдайшылдықтың рухы мен құдіретінің орнына оның сыртқы түрін шатастырып алғанда; өздерін баймыз, молшылыққа кенелдік, еш нәрсеге мұқтаж емеспіз деп ойлаған кезде, ал шын мәнінде барлық нәрсеге мұқтаж болып тұрғандарында, ақыл-ойды билеп алатын зор алдау, еліктіргіш адасу.”»

«Құдай киімдерін дақсыз сақтап жүрген Өзінің адал қызметшілеріне деген көзқарасын өзгерткен жоқ. Бірақ кенеттен келетін күйреу олардың үстіне төніп тұрғанда, көпшілік: “Бейбітшілік пен қауіпсіздік”, — деп дауыстауда. Егер түбегейлі тәубе болмаса, егер адамдар мойындау арқылы жүректерін кішірейтпесе және шындықты Исадағы қалпында қабылдмаса, олар ешқашан көкке кірмейді. Біздің арамызда тазару жүзеге асқанда, біз енді баймыз, байлыққа кенелдік, еш нәрсеге мұқтаж емеспіз деп мақтанып, бейқам тыныштықта отырмайтын боламыз.»

«Кім шындықпен былай дей алады: “Біздің алтынымыз отта сыналған; біздің киімдеріміз дүниенің дағынан таза”? Мен Ұстазымыздың әділдік деп аталатын киімдерді нұсқап тұрғанын көрдім. Ол оларды шешіп тастап, астындағы арамдықты әшкереледі. Содан кейін Ол маған былай деді: “Олардың өз арамдығы мен мінез-құлқының шірігендігін қалайша жасанды түрде бүркемелегенін көрмейсің бе? ‘Адал қала қалайша жезөкшеге айналды!’ Әкемнің үйі сауда үйіне айналдырылды, ол — Құдайдың қатысуы мен ұлылығы кетіп қалған орын! Сондықтан әлсіздік бар, әрі күш жоқ”». Testimonies, volume 8, 249, 250.

Бұл үзіндіде Еремияның мысқылдаушылар жиналысы ақылсыз қыздар болып табылатын Лаодикеялықтар деп айқындалады.

«Ақымақ қыздар бейнелейтін Шіркеудің күйі Лаодикеялық күй ретінде де айтылады.
Review and Herald, 1890 жылғы 19 тамыз.

Ақылсыз қыздар Түн ортасындағы Айқай келген кезде өздерінің майының жоқтығын айқын көрсетеді; сол сәтте олар Еремияның ежелгі жолдарын қабылдамай, өздері бұрын таңдаған

бағытына сәйкес келетін адасушылықты қабылдайды. Ежелгі жолдарда тыныштық пен сергіту бар, ал сол тыныштық пен сергіту — кешкі жаңбыр.

«Мен үшінші періштенің хабары аяқталып келе жатқан уақытқа қарай жетектелдім. Құдайдың құдіреті Өз халқына қонған еді; олар өз істерін аяқтап, өздерінің алдындағы сын сағатына дайын тұрған еді. Олар кейінгі жаңбырды, яғни Жаратқан Иенің алдында болудан келетін сергуді, қабылдаған еді, және тірі куәлік қайта жанданған еді. Соңғы ұлы ескерту барлық жерде жарияланған еді, әрі ол хабарды қабылдағысы келмеген жер тұрғындарын қоздырып, ашу-ызасына булықтырған еді». Early Writings, 279.

Киелі Рух төгілген уақытта-ақ ақиқатты сүймейтін, сондықтан ақиқаттың орнына өтірікке сенуді тандаған ақылсыз лаодикейлық қыздардың үстіне күшті адастыру төгіледі. Ақиқатты қабылдамау заңды қабылдамаумен теңестіріледі, өйткені Құдайдың заңы Оның пайғамбарлық ережелерінде көрініс тапқан.

«Аян — жаңа бір нәрсені жарату не ойдан шығару емес, қайта, ашылғанға дейін адам баласына беймәлім болып келгеннің көрініс табуы. Ізгі хабарда қамтылған ұлы әрі мәңгілік ақиқаттар ыждағатпен іздену және Құдайдың алдында өзімізді кішірейту арқылы ашылады. Құдайлық Ұстаз шындықты іздеуші кішіпейіл жанның ойын жетелейді; әрі Киелі Рухтың басшылығымен Сөздің ақиқаттары оған мәлім етіледі. Осылайша жетектелуден артық сенімді де пәрменді таным жолы жоқ. Құтқарушының уәдесі мынау еді: “When he, the Spirit of truth, is come, he will guide you into all truth.” Құдай Сөзін ұғынуымыз Киелі Рухтың дарытылуы арқылы жүзеге асады.»

Забур жыршысы былай деп жазады: «Жас жігіт өз жолын немен тазарта алады? Сенің сөзіңе сай оны сақтаумен. Мен Сені шын жүрегіммен іздедім; о, Өзіңнің өсиеттеріңнен адасуыма жол берме!... Көздерімді аш, сонда мен Сенің заңыңнан ғажайып нәрселерді көрейін».

«Бізге ақиқатты жасырын қазына іздегендей іздеуге насихат етілген. Ие шынайы ақиқат іздеушінің түсінігін ашады; ал Киелі Рух оған аян ақиқаттарын ұғынуға мүмкіндік береді. Забур жыршысы көздерім Заңнан керемет нәрселерді көретіндей ашылсын деп өтінгенде, осыны меңзейді. Жан Иса Мәсіхтің кемелдіктеріне аңсағанда, ақыл-ойға жақсырақ дүниенің салтанатын ұғыну қабілеті беріледі. Құдай Сөзінің ақиқаттарын біз тек Құдайлық Ұстаздың жәрдемі арқылы ғана түсіне аламыз. Мәсіхтің мектебінде біз момын да кішіпейіл болуды үйренеміз, өйткені бізге Құдайға тән қасиеттіліктің құпияларын түсіну берілген». Sabbath School Worker, December 1, 1909.

Кейінгі жаңбырдың хабарын не оның әдіснамасын қабылдамай қою — Құдайдың заңын қабылдамай қоюмен бірдей. Еремия: «олар Менің сөздеріме де, заңымыма да құлақ аспады, қайта оны қабылдамай тастады» дегенде, ол Ошиямен келісіп отыр.

Менің халқым білімнің жоқтығынан құрып барады: сен білімді тәрк еткендіктен, Мен де сені тәрк етемін, сонда сен Маған діни қызметкер бола алмайсың; Құдайдың заңын ұмытқаның үшін, Мен де сенің балаларыңды ұмытамын. Ошия 4:6.

Ақымақтар қабылдамайтын білім — Даниял ақырзаман уақытында болады деп айқындаған білімнің артуы. Ақырзаман уақытында, 1798 жылы, содан кейін тағы да ақырзаман уақытында, 1989 жылы, Құдай осы екі параллель ұрпақтың әрқайсысының іргетасын қалауда қолдануды таңдаған хабаршы арқылы ресімделген білімнің артуы болды. Сол іргелі шындықтар өздерінің тиісті тарихтарында таңдап алынған хабаршыларға ашылған белгілі бір киелі кітаптық ережелер бойынша жүйелендірілді, әрі сол іргелі шындықтар — Еремияның ежелгі соқпақтары, және олар, ақырында, түн ортасы мен қатты айқай хабарларының майын бейнелейтін шындықтар болып табылады. Кейінгі жаңбыр жүз қырық төрт мыңның мөрлену тарихында Түн ортасы айқайы хабарын туындатады, ал содан кейін әлі де Бабылда тұрған Құдайдың басқа отарын жинау тарихында қатты айқай хабарын туындатады. Кейінгі жаңбыр — әрі хабар, әрі сол хабарды туындататын әдіснама. Даниял айтқан білімнің артуы сынаудың үш сатылы үдерісін бастайды.

Сонда ол: «Өз жөніңмен жүр, Даниял; өйткені бұл сөздер ақырзаман уақытына дейін жабық әрі мөрленген. Көптеген адамдар тазартылады, ағартылады және сыналады; ал зұлымдар зұлымдық істеуді жалғастырады; зұлымдардың ешқайсысы түсінбейді, ал даналар түсінеді», — деді. Даниял 12:9, 10.

Даниялдағы зұлымдар — өздерінің Лаодикиялық күйінде қалуды таңдаған Матайдағы ақылсыз қыздар. Олардың күйі Даниялдың үш сынағының үшінші сатысында, дана мен зұлым екеуі де сыналатын кезде, айқын көрінеді. Соңғы сынақ — үкім жүзеге асырылатын жер, әрі сол жерде екі топтың да майы бар-жоғы мәлім болады.

«Тағы да бұл астарлы әңгімелер соттан кейін ешқандай сынақ мерзімі болмайтынын үйретеді. Ізгі хабардың ісі аяқталған кезде, содан кейін бірден жақсылар мен жамандардың арасы ажыратылады, әрі әрбір топтың тағдыры мәңгілікке бекітіледі.» Christ's Object Lessons, 123.

Үшінші сынақтағы мінез-құлықтың айқындалуы құлшылық етушілерді не ақылсыз Лаодикиялық, не дана Филадельфиялық ретінде танытады. Соңғы сынақ кейінгі жаңбырдың әдіснамасы арқылы жарыққа шығарылған кейінгі жаңбыр хабарымен тығыз байланыста жүзеге асады. Кейінгі жаңбырдың әдіснамасын теріске шығару жанды кейінгі жаңбыр хабарын түсіне алмайтын жағдайға қояды. Хабар мен әдіснаманы Ишая соңғы сынақ ретінде айқындайды.

Ол білімді кімге үйретпек? Ілімді кімге ұқтырмақ? Сүттен айырылғандарға ма, емшектен шығарылғандарға ма? Өйткені өсиет үстіне өсиет, өсиет үстіне өсиет; жол үстіне жол, жол үстіне жол; мұнда аздап, онда аздап болуға тиіс. Себебі Ол осы халыққа кекештенген ерінмен және бөтен тілмен сөйлейді. Ол оларға: «Міне, шаршағанға тыныштық беретін орын осы; міне, сергіту осы», — деді; бірақ олар тыңдағылары келмеді. Сондықтан Жаратқан Иенің сөзі оларға өсиет үстіне өсиет, өсиет үстіне өсиет; жол үстіне жол, жол үстіне жол; мұнда аздап, онда аздап болды; сөйтіп олар барып, шалқасынан құлап, мерт болып, тұзаққа түсіп, қолға түсуі үшін. Сондықтан, Иерусалимдегі осы халыққа билік жүргізіп отырған келемеждеуші адамдар, Жаратқан Иенің сөзін тыңдаңдар. Өйткені сендер: «Біз өліммен келісім жасадық, о дүниемен

шарттастық; тасқындаған пәле өткенде, ол бізге жетпейді; өйткені біз өтірікті панамыз еттік, жалғанның астына жасырындық», — дедіндер. Сондықтан Тәңір Ие Жаратқан былай дейді: «Міне, Мен Сионда іргетас үшін бір тасты, сыналған тасты, қымбат бұрыштық тасты, сенімді іргетасты қалап жатырмын; сенуші асықпайды. Сондай-ақ сотты өлшеуіш жіпке, ал әділдікті тік өлшеуішке қоямын; бұршақ өтіріктің панасын swept away, ал сулар жасырылатын орынды басып қалады. Сонда сендердің өліммен жасаған келісімдерің күшін жояды, о дүниемен жасаған шарттарың тұрмайды; тасқындаған пәле өткенде, сендер соның табанында тапталасыңдар». Ишая 28:9–18.

Киелі кітап пайғамбарлығындағы «тасып өтуші дүре» — Америка Құрама Штаттарында жуық арада шығатын жексенбілік заңнан басталатын, біртіндеп өршитін жексенбілік заң дағдарысы. «Ақиқатқа деген сүйіспеншілікке» ие емес, сондықтан білімнің артуын қабылдамайтын сол ақымақ, зұлым Лаодикеялықтар, өзге жайттармен қатар, Киелі кітап пайғамбарлығындағы Римнің бір рәмізіне жалған анықтаманы қабылдауды таңдағандықтан, «тасып өтуші дүре» өздеріне «келмейді» деп сенеді. Осылайша олар өздерінің пайғамбарлық іргетасына негізделген жалған пайғамбарлық үлгісін қалыптастырды. Олардың іргетасы құмның үстіне салынған, ал құм уатылған ұсақ тастардың көптігін білдіреді. Даналардың іргетасы жалғыз Жартастың үстіне салынған.

Маған берілген Құдайдың рақымына сай, мен дана құрылысшыдай іргетас қаладым, ал басқа біреу оның үстіне құрылыс салып жатыр. Бірақ әркім оның үстіне қалай салып жатқанына мұқият болсын. Өйткені ешкім қаланған іргетастан басқа іргетас қоя алмайды; ол — Иса Мәсіх. Ал егер біреу осы іргетастың үстіне алтын, күміс, асыл тастар, ағаш, шөп, сабан салса, әркімнің ісі айқын болады; өйткені оны сол күн әшкерелейді, себебі ол отпен ашылады; әрі от әркімнің ісін, оның қандай екендігін, сынап көреді. 1 Қорынттықтарға 3:10–13.

Жалған іргетастар шынайы іргетаспен, яғни Жартас — Мәсіх Исамен, қарама-қарсы қойылады. Шынайы не жалған іргетас Даниялдың үш сынағының соңғысында әшкереленеді. Ол «от арқылы ашылады» — бұл кенеттен Өз ғибадатханасына келетін Келісім Хабаршысының оты. Сонда өліммен келісім жасаған бір топ және өмір келісімін жасаған бір топ әшкереленеді.

Міне, Мен Өз хабаршымды жіберемін, ол Менің алдымда жол дайындайды; сонда сендер іздеген Ие, өз ғибадатханасына кенеттен келеді, яғни сендер сүйсінетін келісімнің Хабаршысы келеді; міне, Ол келеді, — дейді Әскерлер Иесі. Бірақ Оның келетін күніне кім төтеп бере алады? Ол көрінген кезде кім тұра алады? Өйткені Ол тазартушының отындай, әрі маташының сілтісіндей. Ол күмісті балқытып, тазартушыдай отырып, Леуінің ұлдарын тазартады, оларды алтын мен күмістей арылтады, сонда олар Жаратқан Иеге әділдікпен тарту ұсынатын болады. Сонда Яһуда мен Иерусалимнің тартуы Жаратқан Иеге ежелгі күндердегідей, бұрынғы жылдардағыдай жағымды болады. Мен сендерге сот үшін жақындаймын; сиқыршыларға, неке адалдығын бұзушыларға, жалған ант ішушілерге, жалдамалының ақысын жегендерге, жесір мен жетімді езушілерге, жатжерлікті құқынан айыратындарға және Менен қорықпайтындарға қарсы тез куә боламын, — дейді Әскерлер Иесі. Малахи

3:1–5.

Келісімнің Хабаршысы Данилдағы сынақ үдерісі үшінші сынаққа жетіп, дана мен зұлым сыналатын кезде сотпен жақындайды. Данилдың үш сатылы сынақ үдерісі ақыр заман кезінде, Данил кітабының мөрі ашылып, білім артқанда басталады. Білімнің артуы керней тартатын таңдап алынған хабаршының қызметі арқылы айқындыққа келтіріледі. Сол хабаршыны Малахи Келісімнің Хабаршысы келердің алдында «жол дайындайтын» «хабаршы» деп атайды; Ол от арқылы кімнің Онымен келісімге кіргенін, не кімнің өліммен келісім жасауды таңдағанын ашады. Миллериттер тарихында Мәсіх 1844 жылғы 22 қазанда кенеттен Өзінің ғибадатханасына келді; бұл жақында келетін жексенбілік заңды алдын ала бейнелейтін межелік белгі.

«Мәсіхтің киелі үйді тазарту үшін біздің Ұлы Діни қызметкеріміз ретінде ең қасиетті орынға келуі, Даниял 8:14-те көрсетілгендей; Адам Ұлының Көне Күндерге келуі, Даниял 7:13-те баяндалғандай; және Жаратқан Иенің Өз ғибадатханасына келуі, Малахи арқылы алдын ала айтылғандай, — бұлардың бәрі бір оқиғаның сипаттамалары; әрі бұл сондай-ақ Мәсіхтің Матай 25-тараудағы он қыз туралы астарлы әңгімесінде суреттелген күйеу жігіттің неке тойына келуі арқылы да бейнеленген». «Ұлы айқас», 426-бет.

Даниялдың үш сынағының соңғысы жуық арада келетін жексенбілік заң кезінде болады; сол кезде Келісімнің Хабаршысы келіп, леуіліктердің аясында өмірмен не өліммен жасалған келісімнің кім арқылы бекітілгенін отпен әшкерелейді. Малахи Матайдағы дана және ақымақ қыздарды — Жоханның Лаодикеялықтары мен Филадельфиялықтарын және Даниялдың даналары мен зұлымдарын — суреттегенде, екі топ та отпен сыналады, содан кейін кімнің леуілік екені, ал кімнің леуілік еместігі айқын көрінеді.

Леуіліктер — алтын бұзауларға қатысты екі бүлікте де адалдықпен берік тұрғандардың нышаны. Бірінші бүлік — Наронның бүлігі, ал екіншісі — Еробоғамның бүлігі. Екі мысалда да леуіліктер адалдарды бейнелейді, әрі екі мысалдың екеуі де жуық арада келетін жексенбілік заң кезінде леуіліктер арқылы бейнеленген бір топтың адалдығына екі куәлік береді. Нарон алтын бұзау жасады. Алтын — Бабылдың нышаны, ал бұзау — аңның бейнесі. Содан кейін ол мейрам тағайындады, ал ақылсыз халық бұзаудың айналасында жалаңаш күйде биледі. Олардың бүкіл бүлігі таңдалған хабаршы Мұсаны қабылдамай тастауларына негізделіп, содан туындады.

Сонда Мұса Наронға: «Бұл халық саған не істеді, сен олардың үстіне осыншалық зор күнә келтіргендей?» — деді. Ал Нарон: «Тақсырымның қаһары тұтанбасын; өзіңіз бұл халықты білесіз, олар жамандыққа бейім. Өйткені олар маған: “Біздің алдымыздан жүретін құдайлар жасап бер; өйткені бізді Мысыр жерінен алып шыққан анау Мұсаға не болғанын білмейміз”, — деді. Сонда мен оларға: “Кімде алтын болса, шешіп алсын”, — дедім. Олар оны маған берді; мен оны отқа тастап едім, мына бұзау шыға келді», — деді. Мұса халықтың жүгенсіз кеткенін көрді; өйткені Нарон оларды жауларының алдында масқара болатындай етіп жүгенсіздікке жіберген еді. Сонда Мұса қосынның қақпасына тұрып: «Кім Жаратқан Иенің жағында болса, жаныма келсін!» — деді. Сонда Леуінің барлық ұлдары оның қасына жиналды. Ол оларға: «Израилдің Құдайы Жаратқан Ие

мынаны айтады: әрқайсың семсерлерінді белдеріңе тағып, қосынның бір қақпасынан екінші қақпасына дейін ары-бері жүріп, әркім өз бауырын, әркім өз жолдасын, әркім өз көршісін өлтірсін», — деді. Леуінің ұлдары Мұсаның сөзі бойынша істеді; сол күні халықтан шамамен үш мың адам қаза тапты. Мысырдан шығу 32:21–28.

Билегендер — өздерінің «жалаңаштықтарының ұятын» паш еткен лаодикеялықтар еді; бұл — алтыншы індеттің ескертуі, яғни қазіргі Римнің айдаһар, аң және жалған пайғамбар ретіндегі үш қырлы болмысын дұрыс түсіну қажеттігі туралы ескерту. Бұл ескерту алтыншы індет пен Армагеддонға қатысты ақиқаттарды жойып жіберген Урия Смиттің жеке түсіндірмесіне үзілді-кесілді қайшы келеді.

Өздерінің Лаодикиялық күйін танытқандар таңдалған хабаршының билігін қабылдамай, «күнделікті» Мәсіхтің киелі орындағы қызметінің тәңіршілдікке сай нышаны деп тануды таңдағандардың дәл сондай шатасқан түсінігін көрсетті. Олар өздерінің құтқарылуын бейнелік бір құдайға теліді, бірақ олар құлшылық етуді таңдаған құдай Мысыр құдайының нышаны еді, ал Мысыр — айдаһардың нышаны. Лаодикиялық адвентизмдегідей, олар «күнделікті» пұтқа табынушы Римнің, яғни айдаһардың, нышаны екендігі туралы шындықты теріске шығарып, шайтандық нышанды Мәсіхтің нышаны ретінде таныды.

Адам ұлы, жүзінді Мысыр патшасы перғауынға қарсы бұр да, оған және бүкіл Мысырға қарсы пайғамбарлық ет: сөйлеп, былай де: Тәңір Ие былай дейді: Міне, Мен саған қарсымын, Мысыр патшасы перғауын, өзендерінің ортасында жатқан ұлы айдаһар, сен: «Менің өзенім — өзімдікі, мен оны өзім үшін жасадым», — дедің. Езекиел 29:2, 3.

Һаронға қарсы шыққан бүлікшілер алтын бұзаумен бейнеленген айдаһардың бір нышанын өздерін Мысырдың құлдығынан азат еткен құдай деп қабылдап, өтірікке сенді.

Лаодикиялық адвентизм де «күнделікті» арқылы бейнеленген пұтқа табынушы Римнің (айдаһардың) бір нышанын көктегі киелі орында атқаратын қызметінде адамдарды күнәнің құлдығынан азат ететін Мәсіхтің нышаны деп есептеп, сол өтірікке сенеді. Олар да, дәл сол сияқты, таңдалған хабаршыны қабылдамай тастады; Лаодикиялық адвентизм де «күнделікті» рәміздік мағынасына қатысты дау-дамайда солай етті.

Лаодикеялық адвентизмнің бірінші ұрпағында (1844-тен 1888 жылға дейін) олар Миллердің жеті мезгілді анықтаудағы еңбегін теріске шығарды. Екінші ұрпағында (1888-ден 1919 жылға дейін) олар «күнделікті» туралы шындықты теріске шығару үдерісін бастады. Үшінші ұрпағында (1919-дан 1957 жылға дейін) олар сенің халқыңның тонаушылары Антиох Епифан деген жолдан тайған протестантизмнің түсінігіне қайта оралды. 2001 жылғы 11 қыркүйекте, үшінші қасірет сол күні келген кезде, олар Исламның Киелі кітап пайғамбарлығындағы рөлін теріске шығарды. Осы төрт ақиқаттың әрқайсысын Миллер қолдап ұстанды және олар Хабақұқтың екі кестесінде бейнеленген; сондай-ақ олардың әрқайсысы Миллердің еңбегіне тән іргетастық ақиқаттар болып табылады, ал Уайт ханым оны «таңдалған жан» деп атайды.

Еробоғамның бүлігі солтүстіктегі патшалықтың басталуымен бірге басталды; бұл патшалық Еробоғамды өздерінің тұңғыш патшасы еткен он рудан құралды. Еробоғам екі алтын бұзау

жасап, бірін Бетелге, яғни «Құдай үйіне», ал екіншісін Данға, яғни «сотқа», орналастырды. Бетел мен Дан бірігіп қауымның (Бетел) және мемлекеттің (Дан) қосылысын бейнелейді. Наронның бүлігі кезіндегідей, бұл бұзаулар Бабылдың нышаны болып табылатын алтыннан жасалды, әрі екеуі де аңның бейнесі еді. Нарондағыдай, Еробоғам жыл сайынғы мейрамды тағайындап, сол бұзауларды Құдай халқын Мысырдан алып шыққан құдайлар деп жариялады.

Сонда Еробоғам өз жүрегінде былай деді: Енді патшалық Дәуіттің әулетіне қайтып барады: егер бұл халық Иерусалимдегі Жаратқан Иенің үйіне құрбандық шалуға барса, онда осы халықтың жүрегі өз мырзасына, яғни Яһуданың патшасы Рохобоғамға, қайта бет бұрады; сонда олар мені өлтіріп, Яһуданың патшасы Рохобоғамға қайта барады. Сондықтан патша кеңес құрып, екі алтын бұзау жасап, оларға былай деді: Иерусалимге барып жүру сендерге тым ауыр; міне, уа, Израил, сені Мысыр жерінен алып шыққан құдайларың осылар. Оның біреуін Бетелге қойды, ал екіншісін Данға орналастырды. Бұл іс күнәға айналды, өйткені халық әлгі біреуіне табыну үшін тіпті Данға дейін барды. Ол сондай-ақ биік орындардың үйін жасап, Леуінің ұлдарынан емес, халықтың ең төменгі тобынан діни қызметкерлер тағайындады. Еробоғам сегізінші айда, сол айдың он бесінші күні, Яһудада болатын мейрамға ұқсас мейрам белгіледі де, құрбандық үстелінде құрбандық шалды. Ол Бетелде де солай істеп, өзі жасаған бұзауларға құрбандық шалды; және өзі жасаған биік орындардың діни қызметкерлерін Бетелге орналастырды. Осылайша ол Бетелде өзі жасаған құрбандық үстелінде сегізінші айдың он бесінші күні, яғни өз жүрегінен ойлап тапқан айда, құрбандық шалды; әрі Израил ұлдарына мейрам белгіледі; құрбандық үстеліне көтеріліп, хош иісті зат түтетті. 3 Патшалықтар 12:26–33.

Еробоғам «өз жүрегінде ойлап тапты», бұл Уриа Смиттің өз пайғамбарлық үлгісін құру үшін «жеке түсіндірмені» енгізудегі іс-әрекетін бейнелейді. Еробоғам Наронның үлгісіне еріп, сол арқылы Мысырдың бір құдайын шынайы Құдай ретінде бұрмалап көрсетті. Нарон мен Еробоғамның екеуі де жасап шығарған құдай Римнің екіжақты болмысының — мемлекеттік билік пен шіркеулік биліктің — нышанын теріс қолдануға негізделген еді. Нарон да, Еробоғам да айдаһар билігінің бейнесін аңның бейнесі ретіндегі символикамен теңестірді. Сондықтан бүлік туралы сол екі қасиетті тарих та Құдай халқының ұлы сынағын бейнелейді; сол сынақ арқылы олардың мәңгілік тағдыры шешілетін болады. Рухтандырылған куәлікке сәйкес, бұл сынақ — аңның бейнесінің қалыптасуының сынағы.

1843 жылғы пионерлік кестеге енген, Римді «сенің халқыңның қарақшылары» деген рәмізге қатысты алғашқы дауда Антиох Епифан қарақшы деп, ал шын мәнінде қарақшылар Рим екендігіне қарсы уәж айтылды. Алғашқы дау, қазір «сенің халқыңның қарақшылары» Рим емес, Америка Құрама Штаттары деп уәж айтылатын соңғы дауды бейнелейді. Алайда Даниял кітабының он бірінші тарауының оныншыдан он бесінші аяттарына дейін Антиох Америка Құрама Штаттарының рәмізі болып табылады; сондықтан кімнің бейнеленіп тұрғаны туралы бастапқы өтірік пен соңғы өтірік бірдей.

Соңғы күндерде Антиохтың нені бейнелегені жөніндегі қараңғылық пен түсінбеушілік, Нарон мен Еробоғамның бүлігі сияқты, аңның мүсініне қатысты да түсінбеушілік тудырады. Аңның мүсіні жөніндегі түсінбеушілік дәл Құдай халқы үшін ұлы сынақ — аңның мүсінінің қалыптасуы — болып жатқан кезде орын алуда.

«Жаратқан Ие маған аңның мүсіні сынақ мерзімі жабылардан бұрын қалыптасатынын анық көрсетті; өйткені ол Құдай халқы үшін олардың мәңгілік тағдыры шешілетін ұлы сынақ болмақ. Сенің ұстанымың сондай қайшылықтардың бытыраңқы шатасуына айналғандықтан, оған өте аз ғана адам алданатын болады. »

Аян 13-та бұл мәселе айқын түрде баяндалған; [Аян 13:11–17 келтірілген].

«Бұл — Құдай халқы мөрленбестен бұрын өтуге тиіс сынақ. Оның заңын сақтау және жалған сенбіні қабылдаудан бас тарту арқылы Құдайға адалдықтарын дәлелдегендердің бәрі Жаратушы Ие Құдай Ехобаның туы астында сап түзеп, тірі Құдайдың мөрін алады. Ал көктен шыққан ақиқатты тәрк етіп, жексенбілік сенбіні қабылдайтындар аңның таңбасын алады.» Manuscript Releases, 15-том, 15-б.

Уайт әпке Миллердің «күн сайынғы» дегеннің пұтқа табынушы Римді бейнелейтіні туралы көзқарасын мақұлдағанда, 1844 жылдан бері көпше түрде айтылған «басқа көзқарастардың» қабылданып, «қараңғылық пен абыржуға» әкелгенін мәлімдеді. Пұтқа табынушы Римнің, яғни «сенің халқыңның тонаушыларының» нышаны болып табылатын «күн сайынғы» туралы жалған көзқарастар туғызатын абыржу мен қараңғылық Рим мен Римнің мүсінінің арасындағы айырмашылыққа қатысты да абыржу мен қараңғылық туындатады.

Римнің бір рәмізіне қатысты алғашқы және соңғы дау-дамайлар бұрынғы келісім халқы ретінде шетке ысырылып бара жатқан бір халық пен сол кезде Құдайдың жаңа келісім халқы болып қалыптасып жатқан бір халықтың арасында болды. Бұл дау-дамай бекітілген грамматикалық ережелерге бағынуға құлықсыздықты да қамтыды, өйткені он төртінші аяттағы “сондай-ақ” деген сөзді протестанттар қабылдамай тастады; осылайша олар қарақшылар алдыңғы аяттарда бейнеленген сол биліктің өзі болуы тиіс деп мәлімдеді.

Антиохтың «қарақшылар» болуға мәжбүр етілуі Жазбаларды бұрмалау болғанын көрсетті. Бұл жеке түсіндіру еді, өйткені ақиқатқа қарсы тұрған кез келген жалған ілім — жеке түсіндіру. Даудың өзі іргетастық ақиқатқа айналды, өйткені ол 1843 жылғы ізашарлар кестесінде жазылып қойылған еді. Кестенің шабыт арқылы бекітілуі «қарақшыларды» Римнің нышаны ретінде растады әрі заңдастырды және бұл ақиқаттың салмағын арттырды, өйткені осы ілімді теріске шығару іргетастарды да, Пайғамбарлық Рухының беделін де теріске шығару болатын.

Сенің халқыңның қарақшылары Римді білдіретіні туралы дұрыс түсінік, періштелер Уильям Миллерге берген пайғамбарлық үлгіге қосылды, өйткені ол оның өзі түсініп, ұсынған пайғамбарлық үлгімен сәйкес келді; ал ол мынау еді: пұтқа табынушы Рим мен папалық Рим оның барлық пайғамбарлық қолдануларының негізі болды.

Урия Смиттің Даниял кітабының он бірінші тарауының отыз алтыншы аятындағы солтүстік патшаны Франция деп, ал қыркыншы аятында Түркия деп таныған жеке түсіндірмесі солтүстік патшаны екі рет жалған түрде сәйкестендіруден тұрды. Смиттің 1863 жылы іргетастарды теріске шығаруы, оны пайғамбарлықтың ең негізгі қағидаларының бірін көруге мүмкіндік бермейтін соқырлыққа ұрындырды; ол қағида мынау еді: шамамен Мәсіхтің заманы тұсында пайғамбарлық ежелгі тура мағынадағы болмыстардың бейнесі болған қазіргі рухани болмыстарды бейнеледі. Пауыл бұл шындықты айрықша түрде үйретті, өйткені ол әуелі тура мағынадағысы, содан кейін рухани мағынадағысы келетініне нұсқады.

Алайда әуелі рухани болған жоқ, қайта табиғи болды; ал содан кейін рухани болды. 1
Қорынттықтарға 15:46.

Смит Құдайдың халқы ретінде діннен тайған протестантизмнің орнын басқан келісім халқының қатарынан еді, бірақ ол жеті уақытты теріске шығарып, өзінің 1863 жылғы кестесін енгізгенде, олардың бүлігін жақтады. Өзінің жеке түсіндірмесін қолдану Аян кітабының он алтыншы тарауындағы Армагеддон туралы жалған түсінікке алып келді; бұл да Римді дұрыс түсінуге қатысты тағы бір сынақ болып табылады.

Қарақшыларға қатысты алғашқы дауда Смит он қыз туралы астарлы әңгіменің алғашқы орындалуына қатысқандарды бейнеледі. Осылайша, солтүстіктің патшасы жөніндегі өзінің жеке көзқарасы арқылы ол 1856 бен 1863 жылдардың аралығында назардан тыс қалып, Лаодикеялық Жетінші күн адвентистері шіркеуіне айналған келісім халқын бейнелейді. Қарақшыларға қатысты дауда протестанттар қандай болса, Смит те өзі жеке түсіндірмесімен бұрмалаған үзіндінің грамматикалық беделін елемеді, өйткені грамматикалық тұрғыдан алғанда отыз бірінші аяттан қырық бесінші аятқа дейінгі солтүстіктің патшасы әрдайым да, тек қана папалық билік болып табылады.

«Күнделікті» жөніндегі дау-дамаймен бірге Уилли Уайт пен А. Г. Даниэлс Адвентист тарихына «күнделікті» Мәсіхтің киелі ғибадатханадағы қызметін білдіреді деген ескі протестанттық көзқарасты қолдау үшін жалғандықтарды енгізді. Сол нақты тарих Хабаккуктың Кестелерінде айқындалған, бірақ дұрыс емес көзқарасты ілгерілету және орнықтырумен байланысты жалған куәлікті атап өту маңызды, өйткені дұрыс түсінік 2 Салониқалықтарда Миллер тарапынан танылған, мұндағы мәселе — ақиқатты сүйетіндер мен өтірікке сенетіндердің арасындағы қарама-қарсылық.

«Күнделікті» туралы дау-дамай Римге қатысты ақырғы дау-дамайдың Киелі Рухтың төгілуі уақытында болатыны жөніндегі жол үстіне жол болып ашылатын түсінікке қосымша болады. Киелі Рух жоғарыдан төгіліп жатқан кезде, төменнен бір күш көтеріліп, өзін Құдайдың күші ретінде қабылдайтындарды иемденеді, алайда ол — күшті адастыру.

«Даудағы екі ұлы күштің бірі төменнен, екіншісі жоғарыдан әрекет етуде. Әрбір адам не бірінің, не екіншісінің жасырын ықпалының астында болады, әрі оның істері өздері қайнар алатын рухтандырудың сипатын ашып көрсетеді. Мәсіхпен біріккендер әрдайым Мәсіхтің жолымен әрекет етеді. Ал Шайтанмен одақтас болғандар Киелі Рухтың күші

мен әрекетіне қарсы тұратын, өз көсемінің рухтандыруымен әрекет етеді. Адамның еркі әрекет етуге ерікті күйінде қалдырылған, ал оның қандай әрекет ететіні арқылы жүрекке қай рух әсер етіп тұрғаны ашылады. “Оларды жемістерінен танысындар”». The 1888 Materials, 1508.

«Күнделікті» жайындағы даудағы пайғамбарлық қарама-қарсылық — айдаһардың бір нышанын Мәсіхтің нышаны ретінде айқындау болып табылады. Шындықты қабылдамайтындар осы шындықты ашқан Миллердің рөлін де теріске шығарады, әрі солай ете отырып, олар Киелі Рухты теріске шығарып, кешірілмейтін күнәні жүзеге асырады.

Келесі мақалада біз 2001 жылғы 11 қыркүйектен көп ұзамай Римге қатысты туындаған дауды қарастырамыз.

«Біз өмір аса қымбат әрі аса маңызды болатын заманда өмір сүріп жатырмыз. Барлық нәрсенің ақыры таяп қалды. Таңғаларлық оқиғалар көз алдымызда үздіксіз ашыла беретін болады; өйткені көзге көрінбейтін күштер әрекет етіп, зор белсенділік танытуда. Төмендегі қараңғылық күштері адамдық құралдарға ықпал етуде, ал зұлым адамдар Құдайдың өсиеттеріне және Исаның сеніміне қарсы соғысу үшін зұлым періштелермен бірлесіп әрекет етуде; сонымен бірге жоғарыдан келетін бір күш Құдайдың ықпалына берілетіндерге әсер етуде, және Құдай халқы көктегі ақыл-ой иелерімен бірлесіп еңбек етуде. Осы соңғы күндерде әрбір адамның жанын сынап, тексеру үшін келетін қысымға шынайы, нағыз сенімнен басқа ештеңе төтеп бере алмайды. Құдай біздің панамыз болуға тиіс; біз сыртқы түрге, діни атаққа, салт-жораға немесе орынға сене алмаймыз, не болмаса тірі деген атымыз бар болғандықтан, сынақ күні төтеп бере аламыз деп ойлай алмаймыз. Сілкіндіруге болатынның бәрі сілкіндіріледі, ал осы соңғы күндердің алдаулары мен адастырулары сілкіндіре алмайтын нәрселер ғана қалады. Жанды Мәңгілік Жартасқа нықтап бекітіндер; өйткені қауіпсіздік тек Мәсіхтің өзінде ғана болады. Иса біздің өмір сүріп жатқан күндерімізді қауіпті күндер деп сипаттады. Ол былай деді: “Нұхтың заманында қалай болса, Адам Ұлының келуі де солай болады. Топан судың алдында өткен күндерде адамдар Нұх кемеге кірген күнге дейін ішіп-жеп, үйленіп, тұрмысқа шығып жатты, әрі топан су келіп, олардың бәрін алып кеткенге дейін ұқпады; Адам Ұлының келуі де дәл солай болады”. “Лұттың күндерінде де солай болған: олар ішіп-жеді, ішті, сатып алды, сатты, екті, салды; бірақ Лұт Содомнан шыққан сол күні көктен от пен күкірт жауып, бәрін де қырып жіберді. Адам Ұлы ашылатын күні де дәл солай болады”. “Адам Ұлы Өзінің ұлылығымен және барлық қасиетті періштелермен бірге келген кезде, Өзінің ұлылық тағының үстіне отырады; Оның алдына барлық халықтар жиналады; сонда Ол қойшы қойларды серкелерден айырғандай, оларды бір-бірінен айырады: қойларды оң жағына, ал серкелерді сол жағына қояды. Сонда Патша Өзінің оң жағындағыларға: ‘Келіндер, Әкемнің батасын алғандар, сендер үшін дүниенің іргесі қаланғаннан бері дайындалған Патшалықты мұра етіндер’, — дейді”. Бұл өмірдегі жүріс-тұрысымыз сол жақтағы мәңгілік тағдырымызды шешеді; Құдай Патшалығын мұра ететіндермен бірге боламыз ба, әлде сыртқы қараңғылыққа кететіндермен бірге боламыз ба — соны таңдау өзімізге берілген. Құдай біздің құтқарылуымыз үшін барлық жағдайды жасап қойған; ендеше шексіз құнмен сатып алынған нәрсені пайдаланып қалайық. “Өйткені Құдай дүниені соншалық

сүйгендіктен, Өзінің жалғыз Ұлын берді, Оған сенетін әркім жойылмай, мәңгілік өмірге
ие болсын деп”.» Youth Instructor, August 3, 1893.